N. 205.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Dingsdag den 27 September.

De Ondergeteekenden nemen de vrijheid het geëerd publiek opmerkzaam te maken op het plaatsen van Advertentien in de Bredasche Courant. Een Blad dat zoo algemeen gelezen wordt, kan zonder twijfel de meestmogelijke publiciteit aan Annonces geven. De prijs is 20 Cents per regel. De Advertentien *moeten op formaat zegel gesteld zijn. Alle inzendingen geschieden aan de Ondergeteekenden.* BROESE & Comt.

NEDERLANDEN.

Breda, den 25sten September.

Het tijdstip van het eindigen van den wapenstilstand begint opgevoelig te naderen, en nog heeft de Londensche conferentie niets van zich laten hooren, betrekkelijk de vereffening onzer bestaande geschillen met België. De zaak van Luxemburg alleen schijnt beslist te zijn; — wij zeggen, *schijnt* beslist te zijn, want niets officieels is hiervan bekend; en wat de uitvoering der genomene beschikking betreft, hieromtrent bespeurt men nog niets.

De heer *Nothomb* is intusschen van eene zending naar Londen teruggekeerd, met de voor ons onheilspellende tijding, dat de belgische zaken, bij de conferentie goed stonden. Berust dit gezegde op gronden, dan is het te vermoeden, dat de stoute taal der belgische dagbladen, en de legerverordeningen van den heer *de Brouckere*, de groote mogendheden wederom schrik en angst hebben aangejaagd, en de tegenwoordige diplomatie zich al weder op het oude terrein verplaatst heeft. Intusschen is de tijd van wederzijdsche pligtplegingen te maken voorbij. Pruissen ziet zich de handen ontbonden; Rusland schept ruimer adem; Oostenrijk heeft 250,000 man, buiten en behalve de troepen die het tegen Italie in gereedheid moet houden, beschikbaar, en Holland kan met 80,000 man in het veld komen; daarbij is het verbond tusschen Engeland en Frankrijk op eenen zeer beweegbaren grond geplaatst. Wat wederhoudt dan de conferentie, om, het koste dan wat het wil, den vrede in Europa te bevestigen, door aan de eischen van Holland, die door allen voor regtmatig gehouden worden, te voldoen. Want welke aanspraak kan België, sedert de dagen van Augustus, op eenvolle verschooning maken? Heeft het zich deze niet geheel onwaardig getoond? Of moet Holland op nieuw de bewijzen leveren, dat het zich *alleen*, onder alle de groote en kleine mogendheden, geheel onafhankelijk gevoelt?

Wij herhalen het nogmaals, de tijd van wederzijdsche pligtplegingen te maken is voorbij. Alles vordert, met aandrang, het einde van eene comedie, welker tooneelen de aanschouwers verhitten en doen walgen. Frankrijk ligt steeds in stuiptrekkingen, en bezwijkt onder drie met elkander kampende partijen, en de wankelende troon van *Lodewijk Philips* eischt eenen spoedigen vrede, om zich te vestigen, of stort geheel in. Het oogenblik van *toegeven* is voorbij; het tijdstip van *verderen* eindelijk daar.

Omtrent alle deze aangelegenheden bewaart ons officieel blad (de Staats-Courant) een diep stilzwijgen, en wij blijven dus altijd nog in het rijk der veronderstellingen, waarin wij dan ook tot nog toe niet veel hellspellends gevonden hebben. Dat het Hollands gouvernement zich nog altijd ten oorlog blijft uitrusten, is het eenigste wat ons in deze loopende tijden gerust stelt; daar het een *krachtig wezen* aanduidt, dat zich voorbereidt, alle gevaar te trotseren; en, zoo lang wij eensgezind zijn, kunnen wij, zelfs zonder veel te lijden, eene betere toekomst gerust afwachten.

Alles te zamen genomen, doet ons dan ook vermoeden, dat wij op den 10den October niet veel meer zullen weten, dan wij op den 1sten augustus wisten, en die zich met iets meer heeft gevleid, zal zich hoogstwaarschijnlijk bedrogen vinden. Zich bij tijds voor te bereiden, is in deze tijdsomstandigheden voorzigtig, zich met het denkbeeld van ongeluk, zelfs vóór dat het daar is, eigen te maken, zeer verstandig. Hadden de fransche en belgische nieuwsbladen, dit ook beseft, dan hadden zij met geene denkbeeldige overwinningen der Polen, hunne lezeren ten toppunt van vreugde gebragt, om hun plotseling het tegenovergestelde te moeten aankondigen, want zulke schokken konden zulke staatkundige lichamen niet uithouden. En om reden ons staatkundig ligchaam vrij gezond is, willen wij het zelfs niet door de geringste schokken blootstellen om ongesteld te worden.

— Volgens schrijven uit Staats-Vlaanderen zouden de Belgen aan die zijde, nabij onze grenzen, eene vrij aanmerkelijke magt te zamentrekken en er in de dorpen Eecloo, Maldeghem en daarenstreeks reeds een aantal van 6,000 man vereenigd zijn; boven St. Anna-ter-Muide zijn zij bezig batterijen op te werpen. Naar luid van een, dezer dagen tot ons gekomen deserteur, zijnde een lancier, zou er onder deze troepen veel gebrek aan al het noodige wezen; weerhield de vrees hun niet voor mishandelingen bij de Hollanders, welken de belgische dagbladen hun ingeboezemd hebben en met allerlei verzinselen van hollandsche wreedheid zoeken te onderhouden, zoo zouden er dagelijks bij gehecle troepen overloopen, al ware het slechts met oogmerk, om eene betere verzorging te bekomen. — De koortsen in Zeeland verminderen sterk; daar zijn bijna geene zieken meer; — vele militairen zijn met verlof afwezend; de gemakkelijke vergunning daarvan vindt bij sommigen afkeuring, uithopende de bedreigde punten aldaar en de tegenwoordig weinig te betrouwen gezindheid der Belgen.

De voor de Oost en West bestemde schepen, thans ter reede van Vlissingen liggende, schijnen nog zoo spoedig niet te zullen vertrekken. Het fregat *de Jonker*, van 46 stukken, wordt in dienst gesteld.

De generaal *De Kock* heeft bestendig zijn hoofdkwartier te Middelburg gevestigd.

— In ons nommer van 18 dezer, gelijk de *Staats-Courant* in het hare van den 19den dezer, hebben wij onder de nieuw benoemde ridders de korporaal *Smit* van het 4de bataljon *Nassau*, de soldaat *Hoboi* en *Breevoort* vermeld en opgegeven als tot de 5de afdeeling behoorende; wij vernemen nader, dat deze vier nieuwe ridders niet bij de 5de, maar bij de 6de afdeeling staan, terwijl men ons daarbij de opmerking maakt, dat er tot heden bij het 4de bataillon dier afdeeling (de 5de) nog aan geene der verdienstelijke militairen, die toch er van onderscheiden hebben, eerebruissen zijn uitgereikt.

— Als een bewijs van de vooruitgang aan de Belgen, door hunne *glorieuse* revolutie teweegbragt, kan ook het buitensporig verzoek tot neêldirectie in de residentie aangemerkt worden. De Brusselaren hebben ook reeds zoo lang zelf in de waarachtigste tragedie, die ooit vertoond kon worden, rampzalig tooneel vervuld, dat zij het niet van zich kunnen verwerpen hun geld aan hen te besteden, die in *opera* en *vaudeville* optreden. Het tooneel-bestuur heeft aan de *artistes* niet meer dan een vierde van het hun verschuldigde kunnen betalen; en de *artistes* . . . . hebben, zoo als van zelf spreekt, daarmede geen genoegen genomen, zeggende, liever het voorbeeld van *comédiens Français* te willen volgen. Dit heeft aanleiding tot hevige debatten gegeven, terwijl de directie zich inmiddels, tot het bekomen van geldelijke subsidien, aan het gemeenebest vervoegd heeft. Zij was het inwilligen van zulke aanvragen onder den vorigen tijran zoo gewoon, dat men dan wel niet van den ouden, den verlichten, den Mecenas *Poppel* wachten? Wij gelooven, dat *Vaudeville* niet het ware woord is.

Van den Oosten.

Bij gelegenheid van Harer uitstap naar de hoofdstad, van waar de Koninklijke Familie den 23sten dezer in 's Gravenhage is terug gekomen, heeft Zij ook een togtje naar Zaandam gedaan, alwaar de Prinses van Oranje de overige leden van het Vorstelijk gezin genoodigd had in het huisje, eenmaal door Czaar *Peter* den groote bewoond, en hetwelk de Koning aangekocht en bij gelegenheid der geboorte van Harer tweeden zoon, der Prinsesse ten geschenke gegeven had.

De vorstelijke personen werden te Zaandam door de stedelijke regering ontvangen en door eenige jonkvrouwen uit aanzienlijke geslachten met bloemen bestrooid; op onderscheidene plaatsen waren eerepoorten opgerigt; de huizen en de talrijke molens waren treffelijk versierd en voor den Dam lag de geheele vloot van Zaandamsche en andere schepen, met vlaggen en wimpels geschaard.

Na de Groote of zoogenaamde *Bullen-Kerk* en eenige andere merkwaardigheden bezigtigd te hebben, begaven zich de vorstelijke personen naar het Huisje, voor hetwelk eene tent opgeslagen was, en nuttigden aldaar een ontbijt, gedurende hetwelk de prinses van [illegible] tot gedachtenis van de door haren gemaal behaalde overwinningen, in den muur van het voorportaal van het Huisje, eenen marmeren steen deed metselen, met het opschrift: *Willem I Koning der Nederlanden, Wilhelmine, Koningin der Nederlanden; 22 september 1831; Willem prins van Oranje, Veldmaarschalk.*

Hasselt 8. *Leuven* 12.

Augustus 1831.

H. K. K. H. ontving ook nog met genoegen den truffel en den kalkbak, in 1814 door Keizer *Alexander* gebezigd, om eenen steen in den schoorsteen te metselen met het opschrift *Petro Magno, Alexandro.*

Tegen een ure keerde het Vorstelijk Gezin naar Amsterdam terug, Prins *Albert* en diens gemalin vertrokken echter dadelijk naar Broek in Waterland, alwaar zij mede met de grootste hartelijkheid ontvangen werden.

— Op den 25sten dezer, des morgens omstreeks vier ure is Z. K. H. de Prins van Oranje, en heden morgen ten zes ure, Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, langs deze vesting gepasseerd, van 's Gravenhage komende en zich naar Tilburg begevende.

Z. Exc. de luitenant-generaal van Geen is zaterdag van deszelfs reize naar 's Hage en Amsterdam, weder in zijn hoofdkwartier binnen deze vesting teruggekeerd.

— De vrijwillige jagers der Leidsche hoogeschool zijn, na overal op hunnen weg, als op eenen zegetogt ontvangen te zijn geworden, in den morgen van den 23sten, van den Leidschendam, alwaar zij den laatsten nacht van hunnen tocht vertoefd hadden, plegtstatig te Leiden binnengetrokken. Ons bestek laat niet toe, de plegtigheden en vreugdebedrijven, welke bij die gelegenheid hebben plaats gehad, in derzelver geheel mede te deelen; genoeg zij het te zeggen, dat de ontvangst die dappere verdedigers des vaderlands waardig is geweest.

— Volgens berigten van de poolsche grenzen van den 17den dezer, zouden de uit Warschau teruggetrokken poolsche troepen, in de nabijheid van Modlin en van Zakroczijn, *eene vijandelijke houding* hebben aangenomen. De uit dat leger ontvlugte klubbisten geven een dagblad uit, de *nationale Courant* genaamd, en in welks eerste nommer de overblijfselen der poolsche legers, zoo ook alle Polen tot hervatting van den strijd aangezet worden.

— Wij ontvangen daar zoo even de parijsche brieven en nieuwspapieren van den 22sten dezer, dezelve brengen weinig nieuws aan. In de zitting der afgevaardigden van dien dag is niets belangrijks, immers niet voor den buitenlander, voorgevallen. Te Perpignan moeten zware onlusten hebben plaats gehad. Een brief van daar, van den 16den dezer, meldt, dat de troepen op de straten bivouaqueerden en er gedurig patrouilles gingen. De fondsen stonden ter beurze van dien dag (22): de 5 pCt. à kont. 95, 95, op tijd 95, 85; de 3 pCt. kont. 59, 20, op tijd 59, 15. Napels kont. 69, 75, op tijd 69, 60.

— De londensche berigten, loopende tot den 23sten, hebben niets van aanbelang aangebragt. Het hervormings-ontwerp was, na dat tot de derde lezing besloten was (*Zie ons vorig nommer*), met 345 tegen 236 stemmen in het Lagerhuis aangenomen, en naar het Hoogerhuis verzonden.

BELGIE.

Brussel, den 24sten September.

De zitting van de afgevaardigden van gisteren begon met het lezen van den vorigen inhoud van eenige petitien, waaronder een van den heer *de Sauvage* te Gent, welke een spoedig vonnis vraagt. Dit rekest wordt, aangezien het belang er van anders zou vervallen, uithoofde de assises alhaar te Gent geopend zijn, in handen der commissie gesteld, met verzoek, om zich onverwijld daarmede bezig te houden. Ook de overige petitien werden naar gemelde commissie verzonden.

Het ontwerp van reglement is, zoo de president zegt, door de commissie met deszelfs redactie belast; op het bureau nedergelegd, hetzelve zal worden gedrukt, rondgedeeld en naar de afdeelingen verzonden.

Dertien leden hebben een voorstel geteekend, luidende als volgt: "Daar zal een onderzoek plaats hebben naar de oorzaken en aanleggers van onze ongelukken gedurende den jongsten veldtogt."

De eerste onderteekenaar, de heer *Dumortier*, ontwikkelde dit voorstel, hetwelk mede naar de afdeelingen zal worden verzonden.

De minister van justitie dient een concept in, houdende, dat al degenen, die ammunitiewapenen bezitten, dezelve binnen acht dagen zullen moeten inleveren, op straffe van gevangenis van 15 dagen tot zes maanden.

De minister van oorlog dient een ontwerp van wet in, ten doel hebbende, om den koning der Belgen te magtigen, om vreemde troepen op belgisch grondgebied toe te laten, of wel, om dezelve te doorleeren, en dat grondgebied over te trekken.

Beide deze ontwerpen zullen gedrukt en rondgedeeld worden.

Thans opende zich eene discussie over de wapening der burgerwachten, welke vrij wat uit een liep, doch tot geene stemming waarvan de heer *de Robaulx* zeide, dat er deswege geen voorstel gedaan was, en er alzoo geene deliberatie kon plaats hebben, veel min, dat men tot de orde van den dag kon overgaan. Hij verlangde dan, dat men tot de orde van den dag overging. (*Hier ontstond een schaterend gelach*), dat is, hernam hij, dat wij overgaan tot de zaken, welker behandeling aan de beurt is. Hij verlangde echter een voorstel over de wapening en uitrusting der burgerwachten, aangezien, zoo hij zeide, met de bestaande wetten op dezelve, België nooit geene burgerwachten zou hebben.

De heer *Jamme* deed dan ook, nog voor het sluiten der vergadering, een voorstel deswege, hetgeen gedrukt en rondgedeeld zal worden.

De orde van den dag vorderde de deliberatien over de, den laatstvoorgaanden dag, in den senaat aangenomen wet op de remplaçanten en werd deze wet, na eenige deliberatien, en na het verwerpen van een paar voorgestelde amendementen, met de geringe meerderheid van 27 tegen 26 stemmen aangenomen.

Nog diende de minister van financien een ontwerp van wet wegens het budget in, waarvan het drukken en rondedeelen door de vergadering bevolen werd, waarna dezelve scheidde.

— De heer *de Meulenaere*, minister van buitenlandsche zaken, gaat tot de binnenlandsche zaken over, ter vervanging van den heer *Teichman*, die zijne demissie gevraagd heeft. De portefeuille van buitenlandsche zaken zal aan den heer *Lebeau* worden toebetrouwd.

— De graaf *Duval de Beaulieu*, buitengewoon gezant van België aan het berlijnsche hof, maar daar niet toegelaten, is alhier terug gekomen.

Brussel, den 25sten September.

De afgevaardigden hebben gisteren nogmaals eene zitting gehouden, waarin, na het lezen van een aantal petitien, en na eenige discussien over de verkiezingen, ter tafel gebragt is het, in de vorige zitting gedaan voorstel van den heer *Jamme* betrekkelijk de voorwerpen, welke de gemeenten aan de mobiel verklaarde nationale garden moeten leveren. Op eene aanmerking van den minister van oorlog, dat, indien de kamer het ontwerp wil aannemen, zij zulks spoedig doen moest, aangezien reeds onderscheiden gemeenten geweigerd hadden, eenige kleedingstukken te leveren, waardoor de organisatie der burgerwachten vertraagd en derzelver vertrek naar de grenzen onmogelijk gemaakt werd, — besloot de kamer de deliberatien over het voorstel dadelijk te openen; gedurende dezelve verzekerde de minister van oorlog, over de leveranciën van geweren sprekende, de kamer, dat hij, binnen weinige dagen eenen aanzienlijken voorraad geweren zou bekomen, allen van de beste kwaliteit en gelijk aan die, waarvan de best georganiseerde legers in Europa zich bedienen.

Het voorstel werd met 38 tegen 14 stemmen aangenomen.

De heer *Dumortier* bragt een rapport uit over de concept-wet, betrekkelijk het den koning toe te kennen regt, om het koningrijk door vreemde troepen te doen bezetten of dezelve overtogt over de grenzen te verleenen. Ook dit concept werd met 5e tegen twee stemmen, die der heeren *Seron* en *de Robaulx*, aangenomen.

De vergadering werd tot Maandag geadjourneerd.

— Bij een programma van den minister van binnenlandsche zaken wordt het rouwfeest bepaald, ter gedachtenis der gesneuvelden in September des verleden jaars. Ten elf ure zal er in de Gudule kerk eene lijkdienst gevierd worden, waarbij de koning, de beide kamers en de militaire en burgerlijke autoriteiten zullen assisteren.

— Onze minister van oorlog heeft bij eene dagorder bepaald, dat er voortaan bij elk regiment niet meer dan een vaandel met de drie nationale kleuren, en wel bij het 2de bat., zal wezen. Eene andere dagorder van denzelfden minister betreft den vorm der epauletten.

— De volgende fransche officiers zijn van Parijs hier wederaangekomen: de kolonels *Lemarie*, *Gazeze* en de graaf *Dillon*; de majoors *Quatery*, *Mascarihj* en *Capperon*; de officieren *Marthelot*, *Gallend*, *Brunet* en *Cazals*.

— De koning vertrekt morgen naar Gent, waar Z. M. de troepen zal inspecteren. Fransche generaals zullen hem vergezellen.

— Naar men zegt, blijkt uit al de diplomatische notas van den heer *de Nesselrode*, welke de heer *de Montemart* aan den heer *Sebastiani* moet medegedeeld hebben, dat de keizer van Rusland, alhoewel aankondigende, dat zijn voornemen was de nationaliteit van Polen te willen bewaren, formeel te kennen zou gegeven hebben, dat hij niet aannemen noch dulden zou eenig vreemde tusschenkomst of bemiddeling van welken aard, tusschen hem en zijne poolsche onderdanen.

Luik, den 22sten September.

Wij laten alhier een uittreksel volgen uit eenen brief van Tongeren, van gisteren 21 sept. gedagteekend:

» De Hollanders hebben heden morgen eene verkenning tot voor de poorten onzer stad gedaan. Een eskadron kurassiers is in het dorp Berg, een kwartier-uurs van hier, gelegen, aangekomen, onderscheiden ingenieurs tot escorte strekkende, welke zich met het ligten van plannen en het afteekenen van eene linie van campement omdom de stad bezig hielden.

Te Riempt hebben zij den burgemeester ontboden en hem naar de hulpbronnen gevraagd, welke de onderscheiden localiteiten opleverden; ook hebben zij hem gelast, levensmiddelen voor het onderhoud van 2,000 man tegen den 7den october in gereedheid te houden, als wanneer zij in de ommestreken zouden komen logeren.

» Al hetgeen de Hollanders in onze omstreken bedrijven, bewijst, dat zij zelfs den afloop van den wapenstilstand niet zullen afwachten, om ons land op nieuw te bemeesteren. De hollandsche officieren zeiden luide: » » Daar mogen protocollen, welke het hervatten der vijandelijkheden verbieden, zijn of niet, wij zullen de Belgen aantasten, al ware het slechts, om het vermaak te hebben *van hen nogmaals te kloppen*. De Franschen zullen misschien alsdan terug komen, maar de Belgen zullen ten minsten dan nogmaals de schande van eene nederlaag hebben, voor dat hunne bondgenooten zullen kunnen aankomen." (*le Politique.*)

FRANKRIJK.

Parijs, den 21sten September.

De dag van gisteren is zonder zware wanorde afgeloopen. De door de regering genomen maatregelen hebben de ontwerpen der volksmenners verijdeld. In den voormiddag hebben nog wel eenige lieden beproefd, de tooneelen der vorige dagen in den tuin van het Palais Royal te vernieuwen; maar de nationale garde en de linietroepen hebben den tuin doen ontruimen, en, korte oogenblikken daarna, konden de kooplieden hunnen winkels in volle veiligheid weder openen. Heden is de orde volkomen hersteld en heerscht de grootste rust in de hoofdstad.

Het ministerie heeft de losse beschuldigingen der oppositie, den stroom harer woorden en hare, van politieken zin verstoken, voor den dag gebragte denkbeelden, in het volste daglicht gesteld, zoo dat een ieder, die nog eenig gezond oordeel bezit, zich thans voor de staatkunde van het Palais-Royal verklaart, welke door drie zamenspanningen, de republikeinsche, de keizersgezinde en de koningsgezinde tevens dangerand geweest is.

Ons dagblad *le National*, dat zich aan het hoofd der republikeinsche constitutie gesteld heeft, neemt thans de straat-politiek aan en wil, dat de kamers, in een adres aan den koning, het behoud der nationaliteit van Polen verderen zullen, op eene volkomen scheiding met Rusland gegrond. Men ziet, dat het aan geene bespottelijkheid mangelt bij die hevige partijlien, welke willen dat Rusland thans voog de overwonnenen zal onder doen. Men kan hen zeggen, dat het noorden eerder bevredigd zal wezen dan Parijs, omdat de voornaamste oppositie, in Polen, onder den adel schuilt en dat er, in dat land, nog geene droomers gevonden worden, die de wereld willen vernielen, om eene geheele nieuwe te maken.

Maar, van Polen gesproken, zouden wij aan die hartstogtelijke bewonderaars van dezelfs zaak, aan die geestdrijvers, die voor dat land alles opofferen zouden, wel eens eene vraag willen doen. Die arme Polen hadden zekerlijk eenen anderen bijstand dan in manschappen noodig gehad. Geheel uitgeput, hadden zij grootelijks geld noodig. Zij hebben dus eene geldleening geopend, en zich desaangaande bij alle hunne *vrienden* aangemeld. Nu vragen wij, welke andere bijstand heeft het smeekend Polen van zijne vrienden te Brussel en te Parijs genoten, dan veel mededoogen en hevige couranten-artikelen?

Het getal der, in de beide dagen van zondag en maandag door de policie gearresteerde personen beloopt 60.

De fondsen stonden ter beurze van heden: de 5 pCt. kont. 87,75; op tijd 87,60; de 5 pCt. 58,70 op kont. 58,75 op tijd; de Napelsche renten, kont. 69,75 op tijd 69,50.

Wij zijn verzocht den volgenden brief met het daarbij behoorend stuk te plaatsen:

Mijnheer de Redacteur,

Op den 12den had, zoo als in uw zeer geacht blad van den 15den wordt vermeld, alhier de uitgifte plaats aan het 1ste bataillon grenadiers, van een middel Willemsorde, 4de klasse, en van 6 bronzen medailles, voor 15jarige trouwe dienst. Daar de bataillons-kommandant goedgevonden heeft, de bij deze gelegenheid gehoudene toespraak aan het bataillon, hetwelk te dien einde met divisien in gesloten kolonnes was gekommeerd, in de kompagnies-nota-boeken te doen inschrijven, waarschijnlijk om ook de absenten daarmede bekend te maken; zoo acht ik mij daardoor gemagtigd en vertrouw mij zulks niet ten kwade zal worden geduid, daar de inhoud zoo geheel overeenstemt met den geest die alle brave militairen bezielt, en gelijk ook het herhaald gejuich van *leve de Koning*, met zoo veel geestdrift uitgeroepen, bleek mij ken. — Uwe. te verzoeken gemeld stuk in uw geacht dagblad te willen mededeelen.

Tilburg, 20 *Sept.* 1831. Een Officier van het 1e bat. Grenadiers.

Nota no. 4. *Tilburg, den* 12 *September* 1831.

Grenadiers! Prins *Frederik* heeft mij gelast u te zeggen, dat Hoogstdezelve gewenscht had, in persoon aan den vaandeldrager *Rosman* het kruis uit te reiken, waarmede ik hem zoo even heb vereerd en hetwelk hem als een blijk van onderscheiding door Z. M. is toegestaan, voor zijn te Bunsel gehouden moedig en dapper gedrag. Tevens heeft Z. K. H. mij uitdrukkelijk doen uitnoodigen, zijn leedwezen te betuigen, dat hij door dezelfs vertrek in dit zijn voornemen is verhinderd geworden; bij welke gelegenheid ik veronderstel, dat Hoogstdezelve wellig zijne tevredenheid zoude betuigd hebben, in het algemeen over uw gedrag en over den geest die u bezielt, hetgeen beide de Prinsen reeds herhaalde malen aan den Chef van ons korps hebben te kennen gegeven. Ik houde mij overtuigd, dat gij deze goede opinie te uwaarts u langs hoe meer zult waardig maken, waartoe gij u onderling dient aan te moedigen.

Het is mogelijk, dat, na het eindigen van den vastgestelden term des wapenstilstands, de vijandelijkheden weder zullen hervat worden, hetgeen onze brave landgenooten allen verre zouden verkiezen boven het alternatief, om in het minste toe te geven aan de onregtvaardige staatkunde en de onbillijke eischen der gezanten van de vijf mogendheden, die hunne rollen van arbiters in die van regters hebben veranderd, en te dulden dat wij in het minste in onze billijke regten worden gekrenkt, al zouden de opofferingen in goed en bloed ook nog zoo groot zijn.

De natie toont zich, en zal dit verder doen, waardig onzer voorvaderen, die herhaalde malen tegen verscheidene mogenheden, veel magtiger en sterker dan wij en tot ons verderf te zamen verbonden, krijg hebben gevoerd en hun bewezen, dat moed en volharding, ook tegen groote overmagt, weet te zegevieren.

De afgezanten der vijf groote verbonden mogendheden hebben onzen Koning en onze natie, sedert het begin der onlusten, schandelijk tegengewerkt, sommigen uit zwakheid en verkeerde staatkunde, die hun wegens de noodlottige gevolgen, die zulks in hunne landen hebben kan, spoedig zal berouwen; anderen hebben ons uit vermeend eigenbelang schandelijk verraden; daarentegen treden in alle landen, behalve bij onze verachtelijke naburen, de edelmenkenden op, om het door hunne gouvernementen verrigtte af te keuren, en om door tijdschriften zoowel als door hunne vertegenwoordigers openlijk onzen lof te vermelden, en ons te roemen als een volk, dat tot een voorbeeld strekt van trouw aan hunnen Vorst, van orde en van vaderlandsliefde.

In tegenstelling van hetgeen in de meeste overige landen van Europa plaats heeft, vereenigen zich hier de wenschen en verlangens [illegible] belangen van Vorst en volk. Eerstgenoemde heeft aan het [illegible] afgeven, ten onzen voordeele, niet slechts van alle persoonlijke regten en voordeelen, maar ook van de zelfvoldoening tot het geluk, de welvaart en de zoo noodige verlichting van bijna 4 millioenen onderdanen, verder werkzaam te zijn, waartoe Hij door de Voorzienigheid was geroepen; de natie toont daarentegen van hare zijde, en zal het voorzeker nog in hoogere mate toonen, dat geene opofferingen haar te groot zijn en immer zullen zijn, om de regten van het Koninklijk Huis en de hare te handhaven, en dat zij doordrongen is van dankbaarheid en liefde voor een Koninklijk geslacht, dat bestemd [illegible] zijn, om ons tot voorbeeld te strekken van al wat edel en [illegible]

Ook wij zullen daarvan, als zonen des vaderlands, [illegible] wordt getrokken, blijken geven en wij zullen dan [illegible] droppel bloeds veil hebben, om de eer en welvaart [illegible] niet alleen, maar ook daardoor het geluk van ons Koninklijk [illegible] te schragen.

Zulk een lood is de [illegible] dat men zich denken kan. *Leve de Koning!*

De Luitenant-kolonel,

(get.) ARTHING.

LETTERKUNDIG BERIGT.

Het Vaderland en het vereenigd Nederland, naar wijlen J. E. MARTINET. Thans bevattende eene volledige Aardrijks- en Geschiedkundige Beschrijving der 17 Nederlandsche Provincien, en van het Groot-Hertogdom Luxemburg, zeer veel verbeterde en geheel omgewerkte, vierde bearbeide druk. Vierde deel met kaarten en platen. Te Zalt-Bommel bij JOH. NOMAN en ZOON, 1831, in 8, groot 365 bladz. De prijs is . . . . . f 1,80.

Veelmalen hebben de uitgevers de gewoonte, bij de aankondiging van eene nieuwe druk van een of ander werk, er bij te voegen:

» zeer veel vermeerderde en geheel op nieuw bearbeidde druk;" en dat dikwerf de geheele nieuwe bearbeiding bestaat, in het zetten en drukken van een nieuw titelblad. Ook op den titel van dit werk, waarvan wij vroeger de drie eerste deelen niet ongunstig hebben aangekondigd, vinden wij deze woorden; doch hier heeft de uitgever in den volsten zin des woords *waarheid* aangekondigd.

In dit vierde deel, vinden wij reeds de groote gebeurtenissen van den dag, daar waar het te pas kwam, aangestipt; en was de inhoud der vorige deelen belangrijk, dan is voorzeker die van het vierde deel niet minder opmerkenswaardig; dewijl hetzelve over provincien handelt, waarop de aandacht van een ieder thans meer dan ooit gevestigd is, en waarvan een ieder thans iets meer wenscht te weten dan voorheen.

Met korte geschiedkundige aanmerkingen levert de inhoud van dit vierde deel, de Aardrijks-kundige beschrijving der provincien: *Staats-Vlaanderen*, *Noord-Braband*, *Limburg*, *Luik*, *Luxemburg*, *Namen*, *Henegouwen*, *West-* en *Oostvlaanderen*; *Zuid-Braband* en *Antwerpen*. Overal schuwt de bearbeider dezer nieuwe uitgave, de zuiverste bronnen en de nieuwste statistieke opgaven gevolgd te hebben, en heeft daardoor het werk van den onvermoeiden MARTINET, voor den tegenwoordigen tijd eene blijvende waarde gegeven; terwijl wij ons uit des bearbeiders uitdrukking, op bladzijde 89, » bij onze meer uitgebreide geschiedenis der » *Noord-* en *Zuid-Nederlanders* hopen wij de geschiedenis van den » tegenwoordigen belgischen opstand met den afloop dezelven te » zullen kunnen mededeelen," vooral bij zoo gunstige antecedenten, nog veel goeds beloven. Bij voortduring blijven wij deze onderneming aan eene gunstige opname aanbevelen.

Lodewijk van Landen of de twee bronnen, door *W. KIST*. *1ste Deel met gegraveerden titel en vignet.* Te Rotterdam bij de Wed. ALLART 1831; in 8° gr. 263 bladz. De prijs is . . . *f* 3,00.

De bedoeling van den bij ons reeds bekenden medeschrijver van dezen roman, was eene proeve te nemen, of hij voortreffelijke mannen en vrouwen, die veel nut aan hunne natuurgenooten toebrengen, die uitstekende voorbeelden zijn van deugd en braafheid, naar het leven zoude kunnen malen, ten einde daardoor te doen opmerken, wat grondige kunde, goede zeden, arbeidzaamheid en menschenliefde vermogen, om een gerust leven te leiden, en eene ongestoorde kalmte van ziel te genieten, in tegenstelling der schets van zoodanige lieden, die door het verwaarloozen van hunne pligten, door onkunde, traagheid en verkwisting en daaruit voortvloeijende rampen niet alleen zich-zelven in het ongeluk storten, maar ook hunne huisgenooten en kinderen tot een schandelijk voorbeeld verstrekken, en hen ten prooi geven aan de verachting.

Ziedaar de bedoeling en het plan van den arbeid des schrijvers, ons voor als nog onbekend, ons oordeel op de lezing van het eerste deel uit te brengen. Wij merken alleen hierbij aan: dat wij den wensch koesteren, in het tweede deel eene minder leerschende eentoonigheid te vinden, die ons in dit deel is in het oog gevallen. Ons tegenwoordig lezend publiek is, zelfs in het dagelijksche leven, aan te veel levendwekkende tooneelen, aan scherp aangeduide voorbeelden van deugd en ondeugd gewoon geworden, zoo dat men in het schetsen van voorbeelden ter navolging of afwijking aan deze gelijk moet blijven, of zelfs overtreffen, wil men, in stede van eene opwekkende lectuur, de slaap-organen van den lezer niet aan den gang brengen.

Ontvangen aan den Generaal-majoor, Opperbevelhebber dezer vesting, ten behoeve der geïnteresseerden in het hospitaal alhier, van den heer Montijn te Oudewater, eenige jonge juffrouwen en ingezetenen dier plaats, eene niet onaanzienlijke [illegible], zwartels etc., voor welke gift, namens de bedeelden, den hartelijken dank wordt toegebragt.

Met dankbetuiging aan de mededeelende gevers, brengen de ondergeteekenden bij deze ter kennis, dat in de Burgerlijke ziekenzaal alhier zijn ontvangen, tot verzachting van de [illegible]:

Door intermediair van den heer generaal-majoor Hultman, Opperkommandant der vesting Breda, van L. E. te Dordrecht, een anker wijn.

Van de weduwe van den heer Mulder, apotheker te Breda, van mevrouw Slingeland uit 's Hage, een pakje, inhoudende zwartels, pinksel en compressen, wegende te zamen 3 ponden 3 oncen, en een mand met acht paar sokken en vijf flesschen [illegible].

Breda, den 23 September 1831.

De tijdelijk waarnemende Officier van Gezondheid, BAUR.

De Administrateur van de garnizoensgasthuizen, V. HOVEN.

De militaire Intendant, [illegible] *het opperbestuur over de Gasthuizen*, W. VAN WIJCK.

---

* * De Agent van het Domein te Breda, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, zal op Donderdag den 6den October 1831, des voormiddags ten tien ure, ten stadhuize van Breda, en ten overstaan van den Heere Burgemeester alsdan, publiek Aanbesteden, te weten: in het

LIESBOSCH onder *Prinsenhage*.

1° Perceel. Het LEVEREN binnen de stad Breda of het dorp de Leur, van 200 gewone karren Straatmest, iedere kar inhoudende 85 Kubiek Elle.

2° ——— Het VERVOEREN van gemelde kwantiteit Straatmest, naar de kwekerijen en perk den Breemt in het Liesbosch, met het Bijgaan van eene gelijke hoeveelheid Plaggen of Slootaarde.

MASTBOSCH onder *Prinsenhage* en *Ginneken*.

1° Perceel. Het OMSPITTEN van 26 roeden Grond, in het perk *het Verbrand Bosch*, met het MAKEN van 2040 strekkende Ellen nieuwe Greppels.

2° ——— Het LEVEREN binnen de stad Breda, van 140 gewone karren Straatmest, inhoudende als voet.

3° ——— Het VERVOEREN van gemelde kwantiteit Straatmest, naar het perk *het Verbrand Bosch*, en elders in het *Mastbosch*, met het Bijgaan van Plaggen of Slootaarde.

ULVENHOUTSBOSCH onder *Ginneken* en *Gilze*.

1° Perceel. Het LEVEREN binnen de stad Breda, van 420 gewone karren Straatmest, inhoudende als boven.

2° ——— Het VERVOEREN van gemelde kwantiteit Straatmest, naar het Ulvenhoutsbosch, met het Bijgaan van Plaggen of Slootaarde.

De Kondities van Aanbesteding liggen ter lezing ten kantore van den Agent voornoemd, als mede bij de Plantaadjemeesters in de respective Bos-chen, bij welke nadere informatien en aanwijzingen te bekomen zijn.

Breda, den 19den September 1831.

De Agent voornoemd,

M. SMITS.

EXTRAORDINAIRE VERKOOPING.

VAN

ROERENDE GOEDEREN.

In het groote Verkoopings-Locaal, bij het kasteel plein, te Breda, op Woensdag den 28sten September 1831.

Eene zeer schoone en goede PIANO-FORTE van ZES OCTAVEN, MAHONIEHOUTEN SECRETAIRES, CONSOLES, COLISTAFEL, BLAAUW PORSELEINEN TAFEL-SERVIES, KOFFIJ- en THEE SERVIEZEN, KRISTAL en GLASWERK, TWEE VIOLEN en ALTVIOOL, en TAPIJTEN, enz.

Dags voor de Verkooping te zien.

KONINKLYKE NEDERLANDSCHE LOTERY.

Bij de Wed. F. B. HOLLINGERUS PIJPERS, alleen gekwalificeerde Collectrice te *Breda*, zijn voor de aanstaande 154e Koninklijke Nederlandsche Loterij, waarvan de trekking der 1e klasse op maandag den 17 October zal plaats hebben, Hecle, Halve, Vijfde, Tiende en Twintigste loten, tegen de onderstaande prijzen, te bekomen, als:

KOOP, ALLE KLASSEN.			HUUR, EERSTE KLASSE.		
Heel	Lot.	*f* 69,00	Heel.	Lot.	*f* 4,00
Half	Lot.	- 34,50	Half	Lot.	- 2,00
Vijfde	Lot.	- 13,80	Vijfde	Lot.	- 0,80
Tiende	Lot.	- 6,90	Tiende	Lot.	- 0,40
Twint.	Lot.	- 3,45	Twint.	Lot.	- 0,20

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

* * Bij de Boekhandelaars M. WESTERMAN & ZOON te Amsterdam, is van de pers gekomen:

J. VAN OOSTERWIJK BOUMAN, Lettmige Dichtstukjes 1e Verzameling 4e druk. Van de 2e verzameling dezer dichtstukjes zijn nog eenige exempl. voorhanden.

M. WESTERMAN, Amstels-Hulde aan HH. KK. Hoogheden den Prins van Oranje en den Prins der Nederlanden.

C. J. ROODOL, Welkomsgroet aan HH. KK. Majesteiten en aan de Vorsten en Vorstinnen van het Koninklijk Huis.

G. F. MEIJLAN, Jupen voorgesteld in Schetsen, over de zeden en gebruiken van dat Rijk, inzonder over de ingezetenen der stad Gagadeby. Uit het Hoogduitsch door Mr. F. *Tobias*. Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, enz. enz. Met platen en gekleurd titelvignet.

---

* * Bij J. STRAATMANS Boekhandelaar te Maastricht, is van de pers gekomen:

Is een goed georganiseerd leger, ook in tijd van vrede, noodzakelijk? Door F. . . . , Kapitein der veld-artillerie. Prijs 20 Cents. Bovengemeld werkje wordt niet zich-zelven met die verzonden, maar moet voor rekening ontboden worden.